ПАМ'ЯТАЙМО МИНУЛЕ — 200-річчя НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗСА 100-річчя АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ — БУДУЙМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250 (212) 227-5251

РІК LXXXIII. No. 17. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 28-го СІЧНЯ 1976 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JANUARY 28, 1976 Ч. 17. VOL. LXXXIII.

Богослуженнями в церквах та Святочною Академією відзначено у Філядельфії роковини Української Незалежности

Філядельфія (п. н.). — Величаві святкування роковин Української Самостійности і Соборности у Філядельфії проходили в дусі 200-річчя Американської Незалежности, 58-ої річниці проголошення самостійности України та сучасної боротьби на українських землях за волю і за гідність людини.

Голова місцевого Відділу УККА проф. д-р Петро Стерчо у своїй вступній промові закликав місцеву українську громаду запросити Леоніда Плюща і його родину на постійний побут до Філядельфії, щоб разом з громадою продовжувати боротьбу за визволення його товаришів недолі, українських інтелектуалістів, робітників, селян, зокрема таких політв'язнів як Мороз, Чорновіл, Караванський та інші.

Головну промову англійською мовою на Святі Державности, яке відбулося в неділю, 25 січня, в авдиторії місцевої середньої школи для дівчат, виголосив президент УККА проф. д-р Лев Добрянський, який зупинився над паралелями історії ЗСА і України в боротьбі народів цих країн за волю і незалежність. Промовець підкреслив, що боротьбу ведено проти колоніялізму та імперіялізму за визволення з-під чужого панування 200 років тому тут в Америці і 58 років в Україні. Промовець в дальшому перестерігав перед небезпекою легковаження агресивного російського імперіялізму та висловлював побоювання, що світ приспаний і може скорше чи пізніше бути позбавлений волі.

Головну промову українською мовою виголосив науковий секретар НТШ проф. д-р Микола Чировський, який представив обставини, в яких зродилася Українська Народна Республіка, наголошуючи зокрема три важливі дати: 22 січня 1918 року; 29 січ-

(Закінчення на стор. 4-ій)

ФІЛІЯ УКУ В ЧІКАҐО ЗАПЛЯНУВАЛА ПРОГРАМУ ВІДЗНАЧЕННЯ 200-ЛІТТЯ ЗСА І 100-ЛІТТЯ УКРАЇНСЬКОГО ПОСЕЛЕННЯ

Чікаґо (Ф-УКУ). — „Америка в житті етнічної спільноти — українська перспектива" буде темою цілого ряду академічних та культурних імпрез, що їх від лютого до травня 1976 р. плянує влаштувати Філія Українського Католицького Університету в Чікаґо. Ця програма буде проведена у співпраці з чікаґським бюром Форуму Американських Проблем (American Issues Forum) крайової організації, яка була покликана, серед інших, відзначити 200-ліття ЗСА. Крайова Гуманістична Фундація призначила Філії УКУ дотацію у висоті п'ять тисяч долярів для переведення цієї одинокої ювілейної української програми з академічним профілем. Українська сторона доповнить цю суму грошево або в інших послугах до висоти 9,400 дол., що є передбачено як бюджет програми.

В рямках програми буде проведено десять доповідей і дискусійних вечорів на теми, що їх пропонує Форум Американських Проблем. Проте, ці теми будуть розглянені з української перспективи. Наприклад, темою одного з перших вечорів (20 лютого 1976 р.) буде: „Америка — обітована земля іміґрантів та дійсність". Українською підтемою цього вечора буде: „Як і чому наші предки прибули до Америки?" Усі теми та календар зустрічей будуть своєчасно опубліковані в пресі. Загальноамериканський зміст програми побудований на циклю, що його розробив Каліфорнійський Університет в Санта Барбара і який публікується в пресі як заочний курс. Десять тем буде перекладено на українську мову і цей матеріял стане доступним учасникам дискусії ще перед зустріччю. Крім цього, напередодні кожної зустрічі місцева радіо-

(Закінчення на стор. 4-ій)

ЗСА НАКЛАЛИ ВЕТО НА РЕЗОЛЮЦІЮ В СПРАВІ ПАЛЕСТИНИ

Ню Йорк, Об'єднані Нації. — Амбасадор ЗСА до Об'єднаних Націй Даніель Мойніген, діючи на доручення Державного департаменту, наклав в понеділок, 26-го січня ц.р. вето на резолюцію Ради Безпеки ОН, заявивши при тому, що ця одностороння резолюція пошкодила б значно у веденні дальших переговорів про встановлення довготривалого миру на Близькому Сході та унеможливила б ведення дальших переговорів в цій справі з ізраїльським урядом. Резолюція передбачала створення незалежної палестинської держави на території, яку займає тепер Ізраїль, а головно на тих арабських землях, які ізраїльські війська захопили у війні в 1967 році. Рада Безпеки ОН, до якої входять 15 держав, проголосувала резолюцію 9 голосами до 1, три держави — Великобританія, Італія і Швеція — здержались від голосування, а дві держави — Китайська Народна Республіка і Лівія — були відсутніми в часі голосування. Правдоподібно останні дві піддержували ранішу форму арабської резолюції, яка нічого не обіцювала Ізраїлеві. За резолюцією голосували: Совєтський Союз, Японія, Франція і шість держав спонзорів резолюції — Пакістан, Танзанія, Румунія, Панама, Ґуана і Бенін, колишній Дагомей. Вето американського уряду нікого не заскочило, його очікували, бо представники ЗСА, а головно Даніель Мойніген, перестерігали, що уряд ЗСА не погодиться з такою формою розв'язки палестинської проблеми.

Після проголошення американського вета, Державний департамент у Вашінґтоні зайняв становище і випустив для преси 9-сторінкову заяву, в якій в першу чергу звертається увагу на позитивне наставлення уряду ЗСА до розпочатих переговорів між поодинокими державами, які шукають розв'язки близько-східньої проблеми, в тому також проблеми Палестини, і на евентуальні шкідливі наслідки пропонованої Радою Безпеки ОН резолюції, яка могла б дуже пошкодити цим переговорам.

„ЧЛЕНИ СОВЄТСЬКОЇ АКАДЕМІЇ НАУК ПЕРЕТВОРИЛИСЬ У БЕЗДУШНИХ МАНЕКЕНІВ" — ТВЕРДИТЬ СОВЄТСЬКИЙ НАУКОВЕЦЬ, ОБОРОНЯЮЧИ САХАРОВА

Ню Йорк. — „Члени Академії Наук СССР перетворились у бездушних манекенів, позбавлених переконань і сумління" — твердить І. А. Мельчук, письменник і старший науковець Інституту Лінґвістики Совєтської Академії Наук, у своєму листі до західньої преси, надрукованому в „Ню Йорк Таймсі" з неділі, 25 січня 1976. Лист датований в Москві, 4-го січня 1976, говорить сам за себе і тому передруковуємо його в українському перекладі. В листі сказано:

ЛИСТ І. А. МЕЛЬЧУКА

Я пишу цей лист до західньої газети, бо в СССР мені не дозволено висловлювати мою думку. Моєю темою є справа визначного совєтського фізика Нобелівського лавреата, Андрея Сахарова.

Крім інспірованих партією чи урядом пресових атак на нього, в моїй країні існує тотальна мовчанка щодо Сахарова. Але Захід повинен знати, що тут є багато людей — і я один із них, — які гостро осуджують брудну кампанію, яку провадиться проти чоловіка, який, можливо, є одинокою цілком чесною людиною серед наших визначних науковців.

Майже цілковитий брак відкритої підтримки для Сахарова з боку високопоставлених совєтських науковців і вчених явно вказує, що вже не існує таке явище як російська інтеліґенція. Якщо такі колеґи і колишні приятелі Сахарова, як Харитон і Жидович (не говорячи про 60 інших академіків і професорів) підписали обвинувачуючий „лист" проти А. Сахарова, то це тільки може означати, що моральні міркування цілком виключенні з ментальности тих, які всю свою діяльність й своє життя повинні базувати на моральних принципах.

Тяжко порівнювати відмінні випробування, але минулого місяця трибунал у Вільні засудив на сім років ув'язнення, плюс три роки заслання, біофізика Сєрґея Ковальова, члена Комітету для людських прав, очолюваного Сахаровим. Для науковця, який має понад 30 років життя, це означає смерть — душевну та ментальну, якщо не дійсну. Жаден із совєтських науковців не запротестував. Члени Академії Наук СССР перетворились в бездушних манекенів, позбавлених переконань і сумління".

Щодо Заходу, то я не можу зрозуміти ставлення ваших науковців і вчених. Можливо, що вони вповні не розуміють, що могутня 250-мільйонова держава, керована безсердечними особами та яка розпоряджає першоякісними але бездушними та безсердечними умами, може бути дуже небезпечною.

Приклади Куби, Чехо-Словаччини, В'єтнаму, Ляосу, Камбоджі та Анґолі вказують на безсилля Заходу в обличчі комуністичної машини. А питання дійсної свободи та дійсних прав в Совєтському Союзі є так само важливі (якщо не важливіші) для світу, як вони є для нас.

Прошу не забувати, що багато осіб, які находяться тут у в'язницях, концентраційних таборах і тюремних психіятричних закладах, страждають також за вашу свободу. Сахаров є для нас — і повинен бути для світу — символом спасіння.

І. А. Мельчук
Москва, 4-го січня 1976 р.

В Джерзі Ситі відбулося свято Української Державности

Джерзі Ситі. (Д. Ф.) — Свято Української Державности відбулося тут в неділю, 25-го січня 1975, в год. 4-ій по полудні у великій залі Українського Народного Дому. Свято відкрив коротким словом, після відспівання американського національного гимну, голова Відділу УККА д-р Євген Котик. Сумівка Нуся Вох та пластун Степан Сірий відчитали проклямації Дня Української Незалежности, проголошені губернатором стейту Ню Джерзі та посадником Джерзі Ситі. В часі відкриття на святочно прибраній сцені держали почесну стійку з прапорами пластуни та сумівці. Святочну промову виголосив ред. Іван Кедрин-Рудницький, який на тлі сучасної політичної ситуації у світі накреслив наше положення, можливості і завдання у боротьбі за здійснення ідеалів січневих актів 1918-1919 року. В мистецькій частині програми взяли участь хор 71-го Відділу Союзу Українок Америки під дириґентурою інж. Д. Олійника з участю солістки Віри Яворської, рецитаторки студентки Ліди Гаврилюк та при фортепіяновому супроводі студ. Надії Яворської та квартет „Калина" з Ірвінґтону Н. Дж., в складі Надія Кизима, Божена Ольшанівська, Слава Чіх та Люба Батка, виконали ряд народних пісень. Музична аранжеровка і фортепіяновий супровід — д-р Борис Базаля. Студентка-солістка Ліда Гаврилюк виконала при фортепіяновім супроводі дві пісні. Молоді члени танцювального гуртка при Українськім Народнім Домі в Джерзі Ситі під керівництвом хореографа Олега Ґензи виконали народній танок. Голова Відділу УККА д-р Є. Котик представив чисельно зібраній публіці приявних на залі учасників Визвольної Боротьби: промовця ред. Івана Кедрина-Рудницького, д-ра Романа Погорецького, інж. Івана Шабельського, інж. Антона Яременка, Володимиру і Анну Карих, Иосифа Кейса та Франца Колодія. Свято закінчено відспіванням українського гимну.

СКВУ і КУК запрошують проф. Л. Плюща до Канади

Вінніпеґ (КУК). — Дня 23 січня 1976 президент СКВУ о. д-р В. Кушнір і екзекутивний директор КУК д-р С. Яр Кальба відбули нараду з д-ром Е. Сирлаком, президентом Манітобського університету, в справі покликання проф. Леоніда Плюща, за його старанням, на професора математики при одному з більших університетів Канади. Після цієї наради з д-ром Сирлаком, вислано до Парижа телеґраму такого змісту:

„Дорогий Професоре Плющ, сьогодні я відбув нараду з президентом Манітобського Університету д-ром Е. Сирлаком в справі покликання Вас, почавши від вересня 1976, на професора математики при одному з більших університетів, Канади. Рівночасно Комітет Українців Канади перебрав зобов'язання повністю покрити кошти, зв'язані з Вашим і Вашої Родини переїздом до Канади і кошти Вашого поселення в Канаді. Прошу повідомити мене чи Ви приймете наше запрошення на постійний побут в Канаді. Щиро вітаю Вас і Ваших Рідних на Волі. — о. д-р Василь Кушнір, президент Світового Конґресу Вільних Українців".

Совєти і сателітні держави „облягають" східнє побережжя ЗСА „риболовними" кораблями

Ню Йорк. — Американська преса в останніх днях підносить чимраз частіше питання, що роблят і чим займаються совєтські і сателітні кораблі біля берегів ЗСА. Згідно з підрахунками прибережної сторожі, таких совєтських кораблів нараховується тепер тільки у прибережних водах Ню Джерзі біля 97. Десятки плаваючих консервних фабрик і риболовних кораблів постійно рухаються на відстані 8-20 миль від берегів ЗСА. Не відомо чим займаються інші кораблі, бо деякі вже цілими тижнями стоять непорушно, не проявляючи жадної активности. Покищо не вдалось встановити, якою апаратурою розпоряджають совєтські кораблі, бо перевірка цієї справи майже не можлива. Тільки на вістані 8 миль від Ошен Ситі, Ню Джерзі, плаває великий польський корабль „Поможе", а у недалекій віддалі від нього можна в добу погоду бачити біля 20 совєтських кораблів. На 30 милевій віддалі плаває потужна консервна фабрика СССР 600 стіп довжини, а біля неї постійно перебувають 15-20 совєтських кораблів, які стало рухаються. Крім совєтських і польських кораблів, прибережна сторожа зідентифікувала також кораблі Куби, Східньої Німеччини, Болгарії, Румунії — всіх біля 150 різної величини. Рідше трапляються кораблі некомуністичних держав, а в першу чергу Еспанії, Японії, Ірляндії і Італії.

Конґресмен Кач буде свідчити в справі Мороза під час конґресових переслухань

Вашінґтон. — Комітет Оборони Валентина Мороза інформує, що конґресмен Едвард Кач, демократ з Ню Йорку, був покликаний свідчити в справі Валентина Мороза під час переслухань про „детант" підкомісії міжнародних політичних та мілітарних справ в Палаті Репрезентантів. Переслухання пляновані на половину лютого 1976 р. Комітет одержав вістку про переслухання від голови підкомісії, конґресмена Данте Фаскел з Флориди.

Конґресмен Кач є одним з найбільш активних членів Конґресу щодо оборони В. Мороза. Від вересня 1974 р. він вже вніс або підтримував 7 резолюцій в обороні Мороза. Комітет Оборони Валентина Мороза уже понад рік намагається здобути переслухання в справі Мороза. Не зважаючи на те, що переслухання торкатимуть ширші питання „детанту", наші зусилля мали успіх у тому, що справа Мороза буде представлена на ширшій арені", — заявив представник Комітету.

На совєтському воєнному кораблі відбувся бунт матросів

Стокгольм. — Шведська газета „Експрессен" подала вістку, на підставі свідчень литовських рибалок, що на одному із совєтських воєнних кораблів Балтійської флоти відбувся в листопаді 1975 р. бунт моряків, які ізолювали капітана і декількох старшин в капітанській квартирі та намагалися скерувати курс корабля до Швеції. В половині дороги корабель був зупинений совєтським підводним човном і змушений був повернутись в Ленінґрадський порт. Багато моряків намагались рятувати життя, скочивши у воду, але їх майже всіх виловила залога підводного човна. „Експрессен" відмічує, що доля моряків невідома, бо про це не було згадки у совєтських часописах. Після цього випадку совєтські газети надрукували були цілий ряд статтей старшин морської фльоти, у яких порушувалось тему посилення дисципліни серед моряків.

Заповідають спільну українсько-жидівську імпрезу в обороні Чорновола і Пенсона

Ню Йорк. — Комітет оборони совєтських політичних в'язнів інформує, що в неділю, 1-го лютого ц.р., в Божниці Бет-ел на Лонг Айленд (місцевість Ґрейт Нек) відбудеться віче в обороні українського політичного в'язня Вячеслава Чорновола і жидівського політв'язня Бориса Пенсона. Організатором цієї імпрези є новостворений Комітет оборони Пенсона і Чорновола, — який складається з українського Комітету оборони совєтських політичних в'язнів і місцевої Жидівської Ради для Совєтського Жидівства. Головними промовцями під час віча будуть: Павел Літвінов, російський демократичний діяч, бувший дисидент, представник на Заході самвидавного журналу „Хроніка текучих подій"; Ремзі Кларк, бувший державний прокурор ЗСА; Баєрд Растен, негритянський діяч, голова Американської соціял - демократичної партії, і Лестер Вулф, конгресмен із шостої конґресової округи.

Перед вічем відбудеться пресова конференція, під час якої Комітет оборони совєтських політичних в'язнів і Жидівська Рада представлять кореспондентам англомовний текст самвидавного твору Пенсона і Чорновола „Будні Мордовських таборів". Повний текст цієї праці появиться окремою брошуркою заходами співпраці обидвох комітетів. Під час віча, в імені жидівської організації виступить її голова, пані Інез Вайсмен, а від українського комітету його секретар Роман Купчинський. Привіт від конґреґації Бетел виголосить рабін Джером Дейвідсон.

Вячеслав Чорновіл — український журналіст, був арештований в січні 1972 р. та засуджений на 7 років таборів і три роки заслання за його активну участь в українському національному русі. Від 1973 р. Чорновіл знаходиться в Мордовському концтаборі, де він подружив з Борисом Пенсоном, жидівським художником, якого засудили на 10 років позбавлення волі за його здогадну участь в т. зв. „Ленінградській афері самольотчиків". В дійсності, єдиною „провиною" Пенсона було його бажання виїхати до Ізраїлю.

Комітет оборони Пенсона і Чорновола закликає жидів і українців в Лонг Айленді та околиці взяти участь в цій імпрезі, яка почнеться о годині 8:00 вечора.

РОЗГОРТАЄТЬСЯ ЗМАГАННЯ ЗА ДАЛЬШУ РОЗБУДОВУ УНС

Джерзі Ситі. — На Новий Рік за старим календарним стилем, 14-го січня 1976, Головний Екзекутивний Комітет Українського Народного Союзу проголосив нову організаційну кампанію за дальшу розбудову цієї Української Замєрської Твердині, що проходитиме в цьому ювілейному році 200-річчя Американської Незалежности та 100-річчя українського поселення в цій країні під спільним гаслом 200-річчя і 100-річчя: ПАМ'ЯТАЙМО ПРО МИНУЛЕ БУДУЙМО МАЙБУТНЄ! Рівночасно проголошено, що в рямках цієї нової організаційної кампанії відбудеться спеціяльне змагання за придбання найбільшої кількости нових членів кожного місяця і це змагання пов'язане з можливістю здобуття - крім звичайних організаційних нагород — також ряду додаткових і надзвичайних нагород, включно з можливістю здобути ОДНУ ТИСЯЧУ ДОЛЯРІВ. По день 20 січня до змагань приступило 48 організаторів і з 85 новими членами. Від того часу по день 26-го січня до змагань приступило дальших 34 організатори із 50 новими членами (в дужках подані числа Відділів, за ними — кількість здобутих нових членів):

Андрій Вовк (6) — 1, Остап Зинюк (15) 1, Олена Олек (22) — 1, Люцина Олесницька (27) — 1, Михайло Хомин (32) — 1, Іван Пиндус (39) — 1, Джеймс Хрупало (52) — 1, Петро Когут (56) — 1, Микола Драпала (96) — 1, Микола Ткачук (114) — 1, Ґльорія Пащин (125) 2, Богдан Артимишин (153) — 1, Андрій Джула (161) — 1, Іван Лаба (177) — 1, Богдан Одежинський (216) — 5, Едвін Блідий (220) — 1, Василь Гавдьо (221) — 1, Василь Труфин (266) — 1, Павлина Балютанська (286) — 1, Анна Жуйко (306) — 2, Володимир Гаврилюк (316) — 1, Софія Оріховська (340) — 1, Василь Оріховський (353) — 1, Дарія Оріховська (353) — 1, Федір Петрик (362) — 4, Василь Попович (367) — 2, Іван Даньківський (375) — 2, Ярослав Карпяк (385) — 1, Ірена Олійник (387) — 2, Лев Вовк (444) — 2, Данило Пищ (458) — 1, Текля Мороз (465) — 4, Віра Баніт (473) — 1, Теодор Войтів (503) — 1.

Разом досі до змагань стало 82 організатори, приєднавши 134 нові члени.

Похорон св. п. Миколи Понеділка відбудеться цієї суботи

Ню Йорк, Н.И. – З Об'єднання Українських Мистців „Слово" повідомляють, що для похоронів сл. п. Миколи Понеділка сторився Комітет, до складу якого входять представники Української Православної Кредитової Кооперативи в Ню Йорку, члени президії Об'єднання Українських Письменників „Слово" і дехто з друзів Покійного. Голова ОУП „Слово" в Канаді і близький приятель Покійного мґр Юрій Стефаник вже приїхав з Едмонтону і включився в працю комітету. Панахиди за спокій душі Покійного будуть відправлені в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню Йорку в четвер і п'ятницю, 29 і 30 січня о год. 7-ій вечора. Похорон в суботу, 31-го січня о год. 10-ій ранку у Бавид Бруку. Для учасників похоронів з Ню Йорку будуть винаймлені автобуси, які відійдуть в суботу, 31 січня, о годині 9-ій вранці, з-під Українського Народного Дому на цвинтар. Під час панахид комісія просить зголошуватися до Романа Валанчука, щоб зарезервувати місце в автобусі.

Св. п. Микола Понеділок

Використовують заплави Дніпра для розбудови Києва

Київ. — Головний архітект Києва Ігор Іванів в „Радянській Україні" з 15-го січня інформує читачів цього „органу Центрального Комітету КПУ, Верховної Ради і Ради Міністрів Української ССР" про завдання архітектів міста, їх головну проблему — „підвищення рівня забудови Києва", і розповідає про те, що за останні десять років стався „широкий вихід до Дніпра. Використання річкової заплави під житлові масиви, кожний з яких дорівнює місту середньої величини", Архітект міста впевняє, що це — „принципове нове явище, якого не знає світова практика містобудування. На гідроналивних піщаних подушках біля самої води виросли Русанівка і Березняки, на півночі підіймається поверхами Оболонь, де проживатиме 200 тисяч киян. Це дало можливість зекономити тисячі гектарів родючих земель. Для Києва, що опинився в оточенні навколишніх лісів і по суті вже не має вільних територій (за вийнятком південної околиці), це надзвичайно важливо. Закладена в генеральний плян прекрасна ідея «річкового міста», в якому Дніпро —основна вісь об'ємно-просторової композиції у широких маштабах втілюватиметься і в наступні роки", — інформує архітект.

СВЯТОЧНА ЗУСТРІЧ У „САМОПОМОЧІ"

Управа Відділу О. У. А. „Самопоміч" в Ню Йорку влаштовує для своїх членів і членів Секції Сеньйорів святочну зустріч в неділю, 1-го лютого ц. р. о год. 1:30 по полудні в домівці Відділу при 98 Друга Евню в Ню Йорку. Охочі взяти участь у зустрічі повинні зголоситися до п'ятниці, 30-го січня ц. р. год. 3:00 по полудні в секретаря Відділу.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Мудре рішення

В теперішніх часах непевного і підозрілого детанту в міжнародній політиці, зокрема між З'єднаними Стейтами Америки і Совєтським Союзом, що його безлічно використовують кремлівські верховоди як для поширення своїх впливів та — сказавши комуно-китайською фразою — гегемонії в світі, так і для більш жорстокої, бо безкарної розправи з дисидентами у власній рабовласницькій імперії, уряд президента Форда поступив мудро і в найкращому інтересі Америки та світу, заключивши з новим еспанським урядом короля Хуана Карльоса договір про продовження американських морських і летунських баз на території тієї країни. Правда, Америку коштуватиме це домовлення 1.2 більйона долярів в кредитах для Еспанії, але й з цього поважна частина призначена на скріплення оборонних спроможностей Еспанії.

Частина американської публічної опінії, включно з „Ню Йорк Таймсом", поставилися досить критично і досить скептично до цього нового американсько-еспанського домовлення, яке не формально, але морально-політично тісніше зв'язує по-франківську Еспанію з країнами Північно-Атлантійського Пакту — НАТО. У цих критичних міркуваннях ставиться на першому місці внутрішню систему Еспанії, мовляв, їй ще далеко до справді демократичної системи правління. Очевидно, що така критика не видержує критики. Поминаючи факт, що Америка цілком не дивиться на сто разів гіршу від еспанської совєтську терористичну систему і признає Москві кредити на закуп американського збіжжя, не кажучи вже про всілякі воєнні альянси для перемоги над гітлеризмом, сьогодні, в обставинах непевности та совєтського втручання в Португалії і в Анголі, при поважній загрозі комуністичного голосу в уряді Італії та при загальній непевності в Европі, еспанська територія та Еспанія, як країна, мають вітально стратегічне значення в оборонному плянуванні країн НАТО. Також заява державного секретаря Кіссінджера, що, хоча нове американсько-еспанське домовлення не включає договірного зобов'язання щодо взаємної оборони, то на випадок загрози для Еспанії Америка вважала б своїм „моральним обов'язком" прийти їй з допомогою, була дуже на часі та своєчасною пересторогою для тих, що покладали і покладають надії на перетворення Португалії в свою агресивну базу.

Система винна

Чимраз частіше західні кореспонденти з Москви інформують, що в багатьох частинах СССР, а зокрема в Україні, Білорусі і Прибалтійських республіках, відчувається брак хліба й інших кожноденних харчових продуктів. Безпосередньою причиною цього браку є, мабуть, катастрофальні жнива в СССР в 1975 році, де замість сподіваних 215 мільйонів тонн, зібрано тільки 137 мільйонів, у висліді чого створилась нова кризова ситуація на відтинку прохарчування, виною якої є парманентні недоліки на відтинку совєтської аграрної системи. В цьому згідні майже всі експерти сільського господарства на Заході, а також у червоному Китаї, спеціялісти якого стверджують, що „банкротство сільськогосподарської політики в СССР тісно пов'язане з бюрократично-монополістичним керівництвом совєтського господарства, а також жадобою Москви конкурувати в ЗСА в галузі зброєнь".

Як завжди жертвами совєтських харчових недостач стали в першу чергу продуценти — селяни-колгоспники, бо держава „закупила всі залишки хліба на селі", змушуючи селян вже тепер, у далекому віддалені від чергових жнив, їздити за хлібом до більших центрів, де ще його продають вільно в обмеженій кількості. Західні аналітики погоджуються в тому, що весною, тобто в час передднівку, може прийти в СССР до голоду, який, очевидно, не омине України. У приватних листах від рідних з України приходять нотки стурбованости за хліб, картоплю й інші харчі. В одному з листів повідомляється, що картопля на чорному ринку продається вже сьогодні по 90 карбованців за сто кілограмів. Мешканці міст не можуть, наприклад, одержати такого потрібного в зимову пору продукту, як цибуля, не говорячи про такі „люксуси", як овочі чи свіжа ярина. У зв'язку з браком кормів, велику частину колгоспної худоби „приділенo" колгоспникам, щоб вони опікувалися нею. За словами лондонського „Сандей-Таймсу", в СССР осінню 1975 р. зарізали 80 відсотків свиней та домашньої птиці більше в порівнянні з таким же часом в 1974 р., тільки тому, що немає чим вигодувати її, зокрема зимовою порою.

Очевидно, недожнив'я це не єдина причина кризи совєтського сільського господарства. Причин треба шукати головно в самій системі, яка вживає сільське господарство, як допоміжний засіб для розвитку важкої індустрії і зброєнь, перетворивши селян у стовідсоткових невільників з низькою матеріяльною винагородою і низьким життєвим стандартом життя.

В Чікаґо створено Українсько-Американське Бюро Суспільної Опіки

Чікаґо (УККА). — Не Зборах всіх Організацій і Товариств 30 грудня 1975 р., які займаються суспільною опікою у метрополітальному Чікаґо, покликано до життя для координації і унаправлення праці на цьому відтинку централю під назвою: Українсько-Американське Бюро Суспільної Опіки.

Прийнявши правильник своєї діяльности, Збори вибрали Президію Бюра в складі: пані Стефанія Борович — голова та члени: пані Євгенія Верес, д-р Павло Турула, Евстахій Ільницький та мґр Володимир Ничай. Контрольну Комісію складають: д-р Роман Смук, д-р Мих. Головатий і Іван Сапливий.

Бюро є автономною одиницею в системі Відділу УККА. Після об'єднання організацій молоді та українознавчих шкіл в Раді Українського Шкільництва — створення Бюра це черговий крок нового об'єднання зусиль чікаґської громади на поодиноких відтинках.

Микола Вараболяк

ПОЛІТИКА ДЕТАНТУ — БУДІВЛЯ НА ПІСКУ?

НА МАРГІНЕСІ ПОЇЗДКИ КІССІНДЖЕРА ДО МОСКВИ

I

У нас закорінене глибоке переконання про хиткі підстави американської політики „детанту". Цей висновок нормативного характеру, не спертий, на жаль, на глибшій описовій аналізі міжнародної ситуації, ні на випливаючих із неї передбаченнях ходу міжнародних подій п р е д и к т и вного характеру. Наша неґативна оцінка політики детанту базується на наших емоціях і вірі, що тільки в наслідок загострення відносин між СССР і ЗСА наша міжнародна ситуація може покращати. Ми глибоко віримо, що метою цілої політики „розрядки" є приспати чуйність Заходу, щоб бітак легше ним оволодіти; зламати моральний стрижень опору Заходу проти наступу комунізму, щоб відтак без вистрілу собі його підкорити. В такому підході до політики детанту утверджують нас останніми часами висловлювання провідників Китаю, як, наприклад, лекція, яку дав віцепрем'єр Тенґ през. Фордові про підступність совєтської політики.

В міжнародній політиці нема гіршого, як неоправдані сподівання і побожні бажання. Тому, щоб розцінити вагу політики детанту, мусимо виеліменувати наш нормативний, емоціональний підхід і приглянутись тій політиці очима неупередженого обсерватора.

Зворот у совєтській політиці?

Щире намагання встановити детант між СССР і ЗСА було б безсумніву крутим зворотом у політиці Кремля, це було б щось більше, як „один крок назад". Це було б по суті майже виеліменуванням ідеологічного фактора в їхній зовнішній політиці, та поворотом до політики імперіяльної Росії — балансу політ. Чи примушує їх міжнародна ситуація зробити такий драстичний закрут і чи є вони на тому шляху?

Такі зміни — це не новини в совєтській міжнародній політиці. Чи не був таким зворотом відхід від троцькістської політики „світової революції" до сталінського гасла „фортеці комунізму"? Тоді вони обмежились до територіяльних надбань більш-менш у межах колишньої царської Росії і вдовольнялися тим до Другої світової війни. Чи не прийшов нині знову час не посягати по забагато, вдоволюючись новими надбаннями після тієї війни? Чи були в минулому познаками відвороту в їхній політиці ліквідація Комінтерну і відтак Комінформу, та обмеження їхніх дій на міжнародному форумі до загально прийнятих у світі форм підривної акції, особливо після того, коли виявилось, що комуністичні партії Европи не дуже кваплються йти під команду Кремля? Ця втрата командної позиції в політиці комуністичних партій Заходу була дуже болючим ударом для Кремля і приневолила їх переоцінити можливості їхньої експансії на Захід. Чи можуть лідери Кремля полягати на таких неблагонадійних „товаришах", як лідер французької комуністичної партії, що не завагався натаврувати Кремль за в'язнення Л. Плюща?

Аналізуючи шляхи совєтської політики, не можна не дійти до висновку, що нинішнім завданням їхньої політики на дальшу мету є не „визволення трудящих світу від капіталістичної кормиги, а принцип „державного інтересу" нової великодержави, що її ролю СССР намагається грати. Зверніть увагу на церемоніял, який вони практикують у зносинах із другими державами. З якою помпою вітають і прощають і Брежнєва і лідерів світу, чи то вони секретарі комуністичної партії, чи королі або президенти. Колись царська Росія, особливо після російсько - японської війни, вела дуже обширну зовнішню політику, підтримуючи традиційну політику „балянсу" великих потуг із метою не вмотатись у воєнну халепу.

Обсервуючи міжнародно-політичні потягнення нинішніх володарів Кремля, бачимо познаки такої самої обережности їхньої політики. Чи не був проявом їх непевности в тій політиці факт, що вони так наставали на леґалізацію стану їх посідання на Гельсінкській конференції, щоб могти з тих позицій зачати певніше, з певною дозою наявної цілости і достовірности, новий етап „мирної політики", яка їм так нині на потребу!

Такий зворот у їхній зовнішній політиці виправдується теж і тим фактом, що головні актори тієї політики, — це дядьки, у віці „сеньйор сітізенс" — і тому не такі то скорі на міжнародні авантюри і марно радше тенденцію втішатись дотепер здобутим ними мінімі санами? Чи це не достатні психологічні фактори, що обґрунтовують пропозицію, що лідери Кремля бажають направді „мирної" політики, хоч би це поняття „мирне" не вповні гармонізувало з нашим концептом слова „мирний".

Зміни останнього десятиріччя

Та не тільки таке наставлення в зовнішній політиці та заступлення завдання „світової революції" старомодною концепцією „державного інтересу", та психологічні фактори теперішніх лідерів Кремля — диктують нову кремлівську політику. В останньому 10-річчі зайшли деякі дальші дуже істотні зміни у політичній конфіґурації світу, що роблять зміни у зовнішній совєтській політиці імперативними.

Переломовою датою в їхній політиці треба вважати 1968 рік. Агресивність зовнішньої політики СССР була зумовлена до тієї пори не так почуттям сили, як радше меншевартости. Побренькували вони шаблями, як ось Хрущов у кубинському конфлікті 1962 р., радше, щоб додати собі духа і замилити світові і своїм людям очі, ніж із інтенцією конфронтації зі ЗСА. Якне-як їхня зовнішня політика до того часу зазнала багато поразок. Кубинська авантюра була по суті програною, подібно як їхні намагання поширити впливи в іншому пункті Південної Америки — в Домініканській Республіці; в ізраїльсько - арабській війні 1967 р. СССР показався слабшим теж у порівнянні з ЗСА.

(Продовження буде)

Я. Татомир

МОСКВА БЕЗ МАСКИ

(1)

(Tibor Szamuely, „The Russian Tradition", London 1974).

Упродовж століть поняття західнього світу про Росію було дуже поверховне і формувалося на основі потьомкінських сіл, майстерної московської пропаганди і на основі опінії про Росію наївних, або знову ж перекупних західньоевропейських приятелів Росії.

Тібор Шамуелі здіймає з Москви маску і показує світові її правдиве обличчя.

Роберт Конквест, відомий англійський історик і автор багатьох книг про Совєтський Союз, говорить у передмові до „Російської Традиції", що Тібор Шамуелі був одним із найбільших знавців історії Росії і що він здобув великий вплив на наукові кола Англії.

Шамуелі помер в Англії в 1972 році у віковому молодому віці — 47 років. Він народився у 1925 році у Москві у родині провідних мадярських комуністів. Шамуелі виховувався частково в Англії і частково у Москві, де здобув докторат на московському університеті. Батько Тібора Шамуелі помер у концентраційному таборі у Сибірі у 1936 році, Тібор побував у концтаборі півтора року від 1951 року. Після цього Шамуелі був професором і віце - ректором університету у Будапешті, а опісля професором у Гані. Із Гани йому вдалося переїхати з родиною до Англії. В Англії Шамуелі був від 1964 року професором великого Рідінґ університету, де викладав історію. „Російська Традиція" це єдина книга Шамуелі, видана вже після його смерти.

Деякі розділи „Російської Традиції" відносяться до найбільш основних питань нашої минувшини.

Уважне прочитання цієї книги дає нам змогу краще зрозуміти московську суспільно - політичну ментальність, краще зрозуміти органічний зв'язок між минулим Московії і між сучинним московським комунізмом та краще зрозуміти себе самих.

В одній статті неможливо передати багатющого змісту книги Шамуелі і метою цієї статті є радше звернути увагу українських читачів на цю вартісну і небувалу книгу.

Шамуелі пригадує на початку своєї книги, що Київська Русь була великою державою, мала великі і багаті міста, важливі водні шляхи, квітучу міжнародну торгівлю і була дуже подібна до тодішніх державних формацій Західньої Европи.

У деяких відношеннях, каже автор, Київська Русь була більше цивілізованим суспільством, як деякі держави Західньої Европи: у Київській Русі не було, наприклад, кари смерти для вільних людей, не було інституції тортур, які судової процедури; не тільки суспільно вищі кляси, але також більшість селян були вільними людьми; воєнна служба була добровільною і т. п.

Від початку свого існування Київська Русь була у безнастанній боротьбі із войовничими азійськими кочовиками, які знову і знову намагалися прорватися в Европу із хозарами, печенігами, половцями і вкінці з монголами.

Нещастям Русі було те, що вона була розташована на сході Европи і на межі велетенських степів, які простягалися у глибину Азії, і не мала природних оборонних полос, таких як моря, високі гори. Русь сама була, каже автор, заборолом, оборонною полосою між хліборобською Европою і кочівничою Азією. І Київська Русь не мала так, як середньо - і західньоевропейські держави — приятелів, які помагали б їй у потребі, які, наприклад, організували б хрестоносні походи проти арабів чи турків. Її західні сусіди тільки чекали на лихоліття Русі, щоб загарбати частину її території.

Автор говорить, що хоча київські князі здобули багато перемог, натиск Азії все поновлювався. Після кількох століть такого натиску Київська Держава почала підупадати і населення Русі почало переселюватися на землі, менше виставлені на напади кочовиків, і під кінець дванадцятого століття осередок тягару Русі пересунувся, — каже Шамуелі, — на північний схід. Смертельного удару Київській Державі завдали монголи, які у 1241 році здобули і зруйнували Київ.

У тому часі монголи були найбільшою мілітарною потугою світу, а будівничого тодішньої монгольської імперії Джінґісхана, Шамуелі, як і багато інших істориків, уважає за найбільшого мілітарного генія усіх віків.

Після знищення Київської Держави і підкорення собі руських земель, монгольські хани панували на здобутих територіях при допомозі тих руських князів, які виявили себе найбільш послушними. Ці князі збирали для монголів податки, уводили монгольське право, держали інших князів у послусі у монголів і т. п. Цю позицію, — каже автор, — закріпили за собою з часом князі Московії, яка із початку була найменшим руським князівством. Московські князі плазували перед монгольськими ханами, але водночас здобували чимраз більше домінуюче становище у себе вдома, підчиняли собі інших князівства, викорінювали на підлеглих їм теренах демократичні традиції Київської Русі і вводили самовладство.

(Продовження буде)

Голоси читачів

„НЕ САМИМ ЛИШЕ ДОЛЯРОМ..."

„Діти — квіт народу!", „В дітях — майбутня нації" — Не голо звучать такі й подібні гасла... Кожна державна нація докладає всіх зусиль, аби цей квіт приніс належні плоди, а не пообпадав пустоцвітом. І в Совєтському Союзі не переочують важливости виховання молоді — на жаль, не в інтересах „республік" - союзників, а в інтересах одної панівної нації. Там денаціоналізація примусова.

Що ж робиться тут, на свободі?

Перейдіться колись попри якусь із українських церков, біля якоїсь із шкіл — що-денних чи суботніх, або коли діти й молодь спішуть з занять у молодіжних організаціях. Чи вдасться Вам почути, щоб діти (чи молодь) розмовляли між собою рідною українською мовою?

На жаль, не велика на це надія. Що ж сталося?

Пригадалась мені історійка, про яку розповіла мені одна дівчина, що пішла з приятелькою -хорваткою на якесь їхнє свято і там помагала обслуговувати гостей при столиках. Заговоривши до одної особи по - англійському, дівчина зустріла несподіваний відсіч: „Ти що! Це які в тебе батьки, що й рідної мови не навчили!" В даному випадку заввага не попала в ціль, бо дівчина не була хорваткою, але сама така заввага могла і помогти.

У нас же — часто навпаки: деякі батьки, дряпаючись до „прогресу", навви передки поспішають достосовуватись до дітей, щоб, чого доброго, від них не відстати, шкварючи зі своїми потомками мовою оточення, яка б вона не була. А решта громади у цьому відношенні підвивовалася до толеранції і все обходить мовчанкою. І так воно вже повелося, що те, що українські діти і дорослі не знають рідної мови, все більше число людей приймає, як нормальне явище і там і тут. (Не дарма ж хтось із наших допитувався в Тетяни Плющ, дружини мученика за національну самобутність українців, чи вона знає українську мову!).

Тут—батьки в своє оправдання будуть перелічувати купу труднощів у збереженні мови: і те, що обоє мусять заробляти зелені — в одних для другого „газу", в інших для другої „кари" — нема коли не лише говорити, а й взагалі бачити своїх дітей; тоді будуть і такі, що вже „вимудрувалися" в країці околиці, де всі „неіборєи" чужі. Ще інші казатимуть, що діти не бажають комунікуватися з батьками українською мовою, або що після виконання завдань з американської школи, лишається в дітей часу заледве на кілька годин телебачення денно... Де ж можна дитину мучити ще українськими заняттями!

Отак і виходить, що оце вже друге зусилля організувати філію „Молодої Думки" — хору для дітей і молоді — в Пассейку увінчується... провалом. На понад сім тисяч осіб в цій околиці тільки чотири родини здають собі справу, наскільки важливу функцію може відіграти такий хор у формуванні особистости їх дітей, як повноначіональних членів своєї громади. Чотири родини — семеро дітей... Оце й усе. І молодий професійний диригент, учитель музики в американській школі, що прийшов з ентузіязмом, в надії прислужитися і українцям — відступить розчарований: батьки не дописали... А було в пляні створити і дитячий хор і молодіжний. Але й найвитриваліший надіям приходить кінець, і наш місцевий диригент, Юрій Сваричевський, ще трошки — перестане губити час і зусилля там, де на них не заслуговують.

Але — без надії, таки сподіваюсь.

Во ім'я тих кількох дітей, які вже після одної-двох проб весело виспівують коляди, тих кількох дітей, якім тако доведеться прийняти вістку про ліквідування зародку їхнього хору, во ім'я плекання рідної пісні, просимо все ж батьків не легковажити цього загодою принцепити любов до мови й музики рідного народу своїм дітям. Приведіть їх на пробу хору найближчого вівторка о годині сьомій вечора до Української Централі в Пассейку (240 Гоуп Авеню) А якщо ні...

Тоді нехай вже нам вибачають і понад сотня дітей, організованих у нюйоркській, асторійській і йонкерській філіях „Молодої Думки" разом з головним диригентом Семеном Комірним, акомпаніяторкою Оксаною Куйбідою та душею хору — організатором і опікуном Богданом Бідяком, як і наші діти. Пассейк — воліє спати...

Ганна Щенко
Ратерфорд, Н. Дж.

В. Смерека
Брадфорд, Англія

АМЕРИКА — ВЕРХІВ'Я СВІТУ

(2)

Бавнд Брук — це невеличке містечко. На півдні його є закуплені володіння нашої Української Православної Церкви. Скільки чулося й читалося про них! Але нікли не можна уявити того, що побачиш своїми власними очима. Це є великий простір землі, луги, річка, левади. В центрі, на широкій площі з виробленими алеями і травниками — чудесна Церква — Пам'ятник. Висока, елегантна, нова. Всередині невелика, але прекрасна. В нашому українському стилі, добірно устаткована, гарно прикрашена. В той будній день наших відвідин — тиха, проте жива в своїй красі — дійсний Дім Божий.

В просторих володіннях, поміж деревами в стороні від церкви — консисторія, заля, музей, галерія, інші будинки, що їх всі ми відвідуємо. А за церквою — цвинтар: могили і пам'ятники відійшовших у Вічність. Цемо поміж могилками і читаємо написи. Скільки ж знайомих, відомих українських імен. Відразу за церквою могила і гарний пам'ятник сл. п. Вспр. Архиєп. Іова Скакальського. Скрізь чисто, гарно доглянуто. І день, мов дар для нас — усе залите ясним осіннім сонцем і в тому сяйві сонця, вся та земля наша здається даром неба на земля, чужій землі, але наша українська власність.

— Це все заслуги нашого Владики Мстислава! — Кажуть мені.

Скільки багато добра може людина зробити за свого життя, скільки користи принести своєму народові! І приходить на думку теорія про вплив одиниці на історію народів. Приходять найкращі побажання нашому Вспр. Владиці Мстиславу. Ми ще довго оглядаємо простори володіння нашої Української Православної Церкви в Америці, слухаємо оповідання про відкриття Семінарії, про потреби і дальшу розбудову — пляни на майбутнє. Проф. Палиvода супроводжує нас у музеї. Скільки ж там пам'яток нашого українського мистецтва, цілої нашої історії! Все впорядковане, підписане, в гарно встатковаих скляних шафах, все пильно доглянене знавцем і душею та вкусом свого — проф. Паливодою. Дякуємо йому, вітаємося з отцями, вклоняємося Святині — церкві і могилкам.

Вечірнє сонце кидає прощальні золоті проміння, мов ласка неба благословенням сходить на ті наші чудові володіння. Ту незабутню в пам'яті картину лишаємо собі на пам'ятку, збагачені всім баченим на цілє життя. Свідомі того, що ми маємо свою православну твердиню в світі, що ми не загублені і розсіяні, а гідні носити горде ім'я нації, що колись буде державою в світі. Цю віру навіває наша православна твердиня в Бавнд Бруку і кожний, хто відвідає її тепер чи в майбутньому, вдячний буде Вспр. Владиці Мстиславові і всім українцям, що спромоглися цю твердиню зреалізувати.

В центрі Ню Йорку

Хто не бачив Ню Йорку, той має уяву про Ню Йорк, це контроверсійне місто вище хмарочосів і низости людського поводження. Бо хто не чув про нюйоркські найвищі в світі будови, і хто не чув про напади і злочини на вулицях Ню Йорку, про „бомів", „тремпів", чорних і білих бідаків, що оплять на вулиці і страхають прохожих своїм прославленням нападами. Про це було нас попереджено, коли ми їхали до Ню Йорку. І ми боялися трохи славного Ню Йорку.

Проте нас Ню Йорк зустрів українською гарною квартирою, дарма що на 5-му поверсі одної з його величезних авеню. Щирі наші українські люди були повні своєї турботи і бід, і ми ділили з ними найперше всі їхні переживання і їхнє життя. Гостинна п-ні Ш-н вітала нас, незнаних їх гостей, мов рідних, і нам було добре в її затишній квартирі ночувати. А другого дня, соняччним осіннім ранком, ми пішли знайомитися з Ню Йорком.

Нам пояснили розклад вулиць Манґеттену — дільниці Ню Йорку, розклад найпростіший, здається, у світі, бо одне паралельно тягнуться авеню, а перетинають їх вулиці і рахують їх за числами. Тому заблудитися тут не можна і знайти потрібну адресу досить легко. І ось довга, широка Перша Авеню. І перше, що кидається нам, українцям, у вічі, це написи на ресторанах і кафейках: вареники, пироги, борщ до продажу. Ми здивовані: чи це Україна, чи Ню Йорк. Український склеп, де не можна не зайти, щоб купити найрізноманітніших українських пам'яток і цукерок імпортованих з України з написом СССР. Українська голярня, де запопадливо укладає мені волосся українець і не бере оплати, бо ми ж гості, що її обдаровує нас пам'яткою. А в час прогулянки розказують, що двері тримає замкнутими і має на віннах і дверях залізні, мов грати, укріплення. Це тому, що серед білого дня до нього вже не раз вривались і забирали гроші, страшили дівчат-робітниць. Проте він і дівчата — українки працюють, не бояться і дуже мило нас вітають, бо ж ми гості з іншого краю — українці.

А по обіді ми їдемо з п-ні Расю К. підземкою відвідувати знайомих.

Підземна старовинна в Ню Йорку з розмальованими фарбою та збитки хуліганами вагонами. Нічого не можна з тим зробити, — пояснює мені п-ні Рая, — відчистити не можна, а перемалювати, то знов помалюють, тому й лишили їх так. Проте довга й складна підземна дорога, в час подорожі, протягом якої ми переговорили всі наші українські проблеми, таки завозить нас на призначене місце. І ось ми в дому українців на околиці Ню Йорку. Люксус вийнятковий — і на столі до чаю наші рум'яні пиріжки і всміхнені лиця з щирою і чистою українською мовою. І радісно, що люди наші так гарно тут живуть.

(Продовження буде)

Антимарксистські представники Анґолі перестерігають СССР і Кубу

Люсака, Замбія. — Ройтер інформує, що представники Національного Союзу, які змагаються за повну незалежність Анґолі, перестерегли уряди Совєтського Союзу і Куби, що вони можуть опинитися в подібній до в'єтнамської ситуації, якщо вони й далі продовжуватимуть піддержувати марксистські групи і намагатимуться за всяку ціну накинути анґольському народові чужу й невідому для них „соціялістичну систему". Йонас Савімбі, лідер Національного Союзу, заявив, що антикомуністичні сили продовжуватимуть боротьбу навіть тоді, якщо Народний Рух за визволення Анґолі з піддержкою СССР і Куби переможе на фронтах. Він уважає, що марксистському урядові не вдасться ніколи поширити свою контролю на цілу територію Анґолі, головно на її південну і центральну частини. „Ми маємо добре вишколених в Китаю людей для ведення партизанської війни" — заявив Савімбі, — і ракети совєтського зразку у веденні такої війни стануть цілком непридатними". Заяву д-ра Йонаса Савімбі поширено по всій території Анґолі у формі летючки.

ТОВАРИСТВО КОЛ. ВОЯКІВ УПА ім. ген.-хор. Т. ЧУПРИНКИ в ЙОНКЕРСІ та БРАТСТВО КОЛ. ВОЯКІВ 1-ої УД УНА — СТАНИЦЯ НЮ ЙОРК
мають шану запросити всіх Побратимів, Ветеранів-Українців, Українську Молодь та все Українське Громадянство на

ВЕЛИКІ

ВОЯЦЬКІ ВЕЧЕРНИЦІ

які відбудуться
в залі **УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ**
при 301 Palisade Avenue, Yonkers, N.Y.
дня 7-го лютого 1976 року
Початок о год. 9-ій вечора
Грає оркестра **НЯКА ГІРНЯКА — співають:**
ІГОР РАКОВСЬКИЙ та МИХАЙЛО ШКВАРКО
Білети можна набути в крамницях: АРКА та ЕКО.

З ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКОГО КЛЮБУ
повідомляємо, що
з уваги на **ПАНАХИДУ за ДУШУ**
СЛ. П. МИКОЛИ ПОНЕДІЛКА
П'ЯТНИЦЕВИЙ ВЕЧІР дня 30-го СІЧНЯ 1976 р.
НЕ ВІДБУДЕТЬСЯ
УПРАВА КЛЮБУ

ЗАПРОШЕННЯ

З нагоди відбуття 10-ої Пленарної Сесії Секретаріяту СКВУ, запрошуємо Українську Громаду Торонта й околиці на

„ЗУСТРІЧ-ВЕЧЕРЮ"

в суботу, дня 7-го лютого ц. р.
о год. 7:00 у веч. (коктейл год. 6:00)
в залі „Етієн Бруле"
в РЕСТОРАНІ ОЛД МІЛЛ
при 21 Old Mill Road (зупинка підземки Олд Мілл)

- В цій зустрічі візьмуть участь представники Українських Церков, Крайових Централь і Міжкрайових Надбудов нашого суспільно-громадського сектора у вільному світі.
- Після вечері адвокат АНДРІЙ СЕМОТЮК (керівник бюра СКВУ в Ню Йорку) виголосить доповідь про працю бюра на відтинку оборони прав людини.
- Квитки в ціні 15.00 дол. від особи (для пенсіонерів і студентів 12.00 дол.) можна набути в бюрі СКВУ, 2395 А Блюр вул. захід, тел. 762-1108, в книгарнях: Арка, Арка Захід і Плай та в торонтських кредитівках.
- Ласкаво просимо прибути на „Зустріч-Вечерю".

За Президію Секретаріяту СКВУ:
М. Плав'юк, в. р. — Ю. Шимко, в. р.
За Управу Відділу КУК в Торонто:
П. Глібович, в. р. — В. Муж, в. р.

Семінар учительок підготовчих кляс у Ню Йорку

Старанням Референтури Дошкілля й Підготовчих кляс — Шкільної Ради УККА, в неділю, 23-го листопада м. р. в Ню Йорку в домі Пласту, відбувся Семінар Учительок Підготовчих кляс стейтів Ню Джерзі, Коннектикат і Ню Йорку.

Присутні були голова Шкільної Ради УККА проф. д-р Едвард Жарський і вчительки, які ведуть виховну працю з дітьми дошкільного віку, а то: Наталія Хоманчук реф. Дошкілля й Підготовчих кляс Шкільної Ради, Марія Нестерчук і Віра Хоманчук учительки Рідної Школи в Асторії, Наталія Дума виховна реф. Окружної Управи СУА в Ню Йорку, проф. музики Галина Мирошниченко-Кузьма вчителька підготовчої кляси при школі Українознавства в Ню Йорку, Евгенія Вацик учителька світлички 83 Відділу СУА. З Гартфорду були дві вчительки Стефанія Сиротюк і Стефанія Пришляк, які працюють з дітьми світлички 106-го Від. СУА і підготовчої кляси при Школі Українознавства. З Ню Джерзі були вчительки: Зірка Береза з Пассейку, вона проводить зайняття з малятами, світлички й підготовчої кляси, якими опікується 18-ий Від. СУА, Ірина Шараневич і О. Трешневська вчительки дошкільних кляс, яких спонзорує 28-ий Відділ СУА в Ню Йорку, та Леся Гандзів керівничка світлички у Випані, опікуном якої є 61-ий Від. Союзу Українок. Були також Наталія Валько, Ірина Якимів, Христина Кінах, Ольга Кузик, які цікавляться виховними діями дітори дошкілля.

Короткими звітами про дошкільні кляси започатковано ділову частину семінара, якого відкрила й ним провадила реф. Дошкілля й Підготовчих кляс Наталія Хоманчук. Привітавши голову Шкільної Ради УККА д-р Е. Жарського та присутніх пань, подала ціль цієї зустрічі, тобто познайомлення їх з програмами, плянами та виховними й навчальними діями, на яких спирається праця з дітьми в підготовчих клясах.

Д-р Е. Жарський з'ясував важливість послідовного фізичного, духового й інтелектуального розвитку дитини, вказавши на конечність плекання змислової вражливости, спостережливости, уваги, мислення й пам'яті, не забуваючи про релігійні почування й національну приналежність, зокрема у дітей народжених на чужині. Програму зайнять в Підготовчих клясах подала Н. Хоманчук із докладним вирізненням поодиноких навчальних і виховних ділянок праці під час ведення лекцій, які були докладно опрацьовані в поодиноких доповідях. І так про „Ціль і завдання підготовчих кляс" реферат відчитала вчителька Рідної Школи в Асторії Марія Нестерчук. У доповіді ясно визначено цілі дошкільного виховання в початках його організування, які виринули із соціяльно-економічних причин, а саме моральна й матеріяльна опіка над дітьми незаможніх батьків. Завдання сучасного виховання дітвори дошкільного віку, зокрема українських дітей розсіяних по всіх країнах світу є інші. В першу чергу треба звернути увагу на національне і релігійне виховання щоб тим чином зберегти нашу самобутність, побуджуючи почуття національної приналежности, починаючи вже в дошкіллю. Важливим завданням учительок підготовчих кляс є також привчати дітей до шкільних обов'язків, координувати системи навчання у світличках, з нижчими клясами елементарних шкіл, та поєднувати різні дитячі особовості в одну гармонійну цілість.

Про музичне виховання доповідала проф. Галина Мирошниченко-Кузьма. Вона особливу увагу звернула на методичний підхід при заучуванні пісень, на розвиток слуху, ритму, голосу та його силу й діяпазон. Радила обов'язково послуговуватися музичними інструментами, які дуже допомагають у практичному навчанні.

Дуже важливою ділянкою зайнять дитини є забави, яких значення у розвитку як фізичним так інтелектуальним гарно насвітлила Зірка Береза, про чому подала ряд забав м'ячиком, шнурком, забави до слів пісень і багато інших, які є можливі до виконання в наших умовинах. Продовженням вільних забав є ручні зайняття. Про цю ділянку дитячої активности та її вплив на розвиток особовости людини доповідала Ірина Шараневич підкресливши, що ці зайняття дають змогу дітям виявити свої здібності, сприяють розвиткові дитячої фантазії й уяви.

Немалу ролю в процесі виховання дитини, та у формуванні її характеру сповняють казочки — дитяча література, про яку доповідала Стефанія Сиротюк, зупинившись на докладнім обговоренні тих книжечок, які своїм змістом і формою відповідають п'ятьрічним дітям.

Жива й свобідна дискусія учасниць семінара була виявом їх зацікавлення тією ділянкою праці, а також цікаві й гарно опрацьовані. Слухаючи ті доповіді, в нашій уяві творився плян лекції для дітей підготовчих кляс, як також бажання працювати над вихованням нашого майбутнього покоління.

Для облегшення ведення цієї праці рефер. Підготовчих кляс Н. Хоманчук радила виготовляти плян навчання й зайнять на кілька місяців наперед, а деякі лекції предбачати на цілий рік, коли їх теми зв'язані з нашими обрядами, чи історичними подіями. При тому подала розклад навчальних тем і практичних зайнять і забав на перших три місяці шкільного року.

Під кінець наради присутні вчительки висказали кілька важливих пропозицій і прохань до Шкільної Ради — УККА, а саме:

— щоб такі й їм подібні зустрічі відбувалися частійше.

— Просити Працівників Дитячої Літератури, щоб казочки для українських дітей зі змістом пристосованим до сучасних подій і місця нашого поселення, особливо до життя по великих містах появлялися частіше, щоби під час лекцій не користуватися англомовними казочками.

— Подбати, щоб на закінчення шкільного року видати дітям підготовчих кляс свідоцтва виготовленого проєкту з орнаментом вишивки.

Семінар пройшов на високому професійному рівні, в чому заслуга Наталії Хоманчук, яка доклала всіх старань для належної підготови. Матеріяли до переведення Семінара обґрунтовано знанням дитячої психіки та педагогічними й методичними вказівками. Учасниці наради Дошкілля виявили велике зацікавлення порушеними пробемами, як також одержали від Наталії Хоманчук всі потрібні матеріяли до ведення навчання в підготовчих клясах. Вкінці належить також згадати, що після шістьгодинної програми того семінара подано перекуску, якою занялися Наталія Валько й Віра Хоманчук.

Марія Нестерчук

ВІСТІ З ТРЕНТОНУ

Д-Р В. КУБІЙОВИЧ І Д-Р А. ФІҐОЛЬ У ТРЕНТОНІ

Трентон, Н. Дж.: (юк) — Хоча був зливний дощ й прегарна осіння погода, на Зустрічі Українського Громадянства з головним редактором Енциклопедії Українознавства — видання Наукового Т-ва Шевченка в Сарселі (Франція) — проф. д-р Володимиром Кубійовичем і його найближчим співробітником — адміністраційним директором ЕУ — д-ром Атанасом Фіґолем, що відбулася тут, в суботу, 18-го жовтня м. р. в приміщеннях Українського Народного Дому — з'явилося понад пів сотні передових українських громадян — мешканців Трентону й околиці. Зустріч, подібно як і в інших місцевостях ЗСА й Канади, організував „Патронат Осередку НТШ — Сарсель" в Торонті, про що громадянство обох країн було й далі є інформуване вибагливими оповістками в пресі. В нашому місті організацією зустрічі займався Осередок Праці Уладу Пластунів Сеніорів — голова і представник ЕУ — НТШ пл. сен. ЛЧ, Іван Костюк, що провів усю пропагандивну підготову і проводив програмою Зустрічі.

Після привітання гостей з Европи і відспівання многоліствія з нагоди 75-ліття проф. д-р В. Кубійовича, приявні на зустрічі громадяни та представники місцевих українських установ і організацій, почули вичерпуючі інформації про стан видання трьох останніх томів ЕУ Словникової частини англійською мовою, що їх подали у своїх доповідях панове д-р В. Кубійович і д-р А. Фіґоль. У дискусії, що розгорнулася над доповідями забирали голос; інж. Дмитро Кузик, д-р Омелян Грималяк, інж. Андрій Турчин, Оксана Микитин, Ніна Самокішин, Ярослава Лабка, Іван Головка та мґр Іван Костюк. У висліді цієї, добре підготованої, дармащо не надто чисельній зустрічі, на фундацію ЕУ, або на індивідуальні предплати вплачено готівкою: 1.500 дол. та стільки ж задекляровано. Ось прізвища тих, яким лежить на серці справа українських культурних надбань: інж. Дмитро Кузик (разом вплатив досі 1.500 дол. на фундацію і заплачена предплата ЕУ, інж. Олександер Струк 100 дол. на фундацію і 160 дол. на передплату), інж. Любомир Онишкевич (співробітник ЕУ) — 50 дол. на Фундацію і запл. передплату), о. протопресвітер Богдан Желехівський — (50 дол. на Фундацію і 50 дол. на передплату), мґр Іван Костюк 100 дол. на Фундацію — разом досі вплатив 500 дол. і заплачена передплата), Марія Залеська — 20 дол. на Фундацію, Іван Микитин - 20 дол. на Фундацію, Григор Глушок — 25 дол. на Фундацію, Станиця ОУМ „Пласт" в Трентоні (кромі вплачених раніше 300 дол. на Фундацію) — зачет 100 дол. на додаткову передплату, Гурток „Пласт-Прияту" — 100 дол. на Фундацію, Іван Чапля — 100 дол. на Фундацію і 160 дол. на передплату, Ніна Самокішин — 100 дол. на передплату, Анастазія і Михайло Бойцун 175 дол. на передплату, мґр Ярослав Лабка — 50 дол. на передплату, проф. Володимир Тритяк — 50 дол. на передплату, Іван Головка — 20 дол. на передплату, інж. Іван Гафткович — 20 дол. на передплату, інж. Орест Сеник — 30 дол. на передплату, інж. Ігор Сеник — 20 дол. на передплату, Іван Стрижаківський — 20 дол. на передплату, Онуфрій Мізюк — 10 дол. на передплату. Інші приявні задеклярували на фундацію, або на передплату; 1.500 дол.

Під час Зустрічі перекуску приготовили пані з „Пласт-Прияту", голова Анастазія Бойцун. Їй допомагали пані А. Корчмарик, М. Глушок, Н. Самокішин і Оксана Микитин.

Виставку всіх доцьогорічних видань ЕУ — НТШ разом з двома томами ЕУ англійською мовою видання УНС і книжки проф. д-ра В. Кубійовича, підготовив мґр І. Костюк з власної домашньої бібліотеки. Дохід з добровільних датків на зустрічі призначено в користь УНДому; з перекуски — в користь „Пласт Прияту".

Перед, під час і після зустрічі приявні жваво обмінювалися в приватних розмовах з обома панами з Европи, а проф. В. Кубійович радо підписував свої автографи на книжечці Івана Кошелівця „Володимирові Кубійовичу — 75", що її даром одержали при вступі на залю усі приявні.

СОЮЗОВЦІ!
ПРИДБАННЯ 400 НОВИХ ЧЛЕНІВ — ЦЕ МЕТА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ В СІЧНІ. ВКЛЮЧІТЬСЯ У ЧЛЕНСЬКУ КАМПАНІЮ І ДОПОМОЖІТЬ ОСЯГНУТИ ЦЮ МЕТУ

Александер Лунц одержав візу на виїзд до Ізраїлю

Москва. — Ройтер інформує, що відомий і активний жидівський дисидент математик Александер Лунц, який від трьох років змагався за право виїзду на Захід, одержав в середу, 21-го січня ц.р., офіційне повідомлення еміґраційних властей, що йому буде видана віза на виїзд до Ізраїлю. В повідомленні сказано, що після полагодження потрібних формальностей, візи будуть видані також для дружини 52-річного проф. А. Лунца і його 18-річного сина, які зможуть поїхати до Ізраїлю разом з ним.

Замість квітів на могилу
бл. п. Дмитра Зінка
Батька нашої Членки Пластприяту п. Володимири Котик і Дідуся Евгена Котика — члена Станиці Джерзі Сиrі
складаємо 50.00 долярів
на Пресовий Фонд „Юнака".
ПЛАСТОВА СТАНИЦЯ
І ПЛАСТПРИЯТ в ДЖЕРЗІ СИТІ

В глибокому смутку повідомляю Знайомих і Земляків з Тисьмениці, повіт Станиславів, що дня 22-го грудня 1975 р. помер мій Найдорожчий МУЖ

бл. п.
ДМИТРО ОЛЕКСЮК
проживши 76 років і похоронений дня 24 грудня 1975 року на цвинтарі св. Івана Хрестителя.

Рівнож повідомляю, що дня 30-го СІЧНЯ 1976 року в 40-ий день Його смерти відправиться

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
о год. 9-ій рано в Українській Католицькій Церкві
ПОКРОВ ПРЕСВ. БОГОРОДИЦІ
при 457 Barnum Avenue, corner Noble Avenue
в **BRIDGEPORT, Conn.**
Про молитви за душу Покійного і участь у Богослужбі просить —
горем прибита
дружина **ЕВФРОЗИНА ОЛЕКСЮК**
500 Hallett Street, Bridgeport, Conn.

ДИРЕКЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ФЕДЕРАЛЬНОЇ КРЕДИТОВОЇ КООПЕРАТИВИ в НЮ ЙОРКУ
з глибоким сумом сповіщає своїх Членів та Українську Громаду, що в неділю, 25-го січня 1976 р. розпрощався з цим світом, після важкої недуги, на 54-му році життя,
ВИДАТНІЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПИСЬМЕННИК

сл. п.
МИКОЛА ВАСИЛЬОВИЧ ПОНЕДІЛОК
член Дирекції нашої Кредитової Кооперативи і керівник Пропаґандивного Відділу, великий ентузіяст і прихильник кооперативної праці.
ХАЙ ВІЧНА БУДЕ ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ПРЕЗИДІЯ
ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ „СЛОВО"
в глибокому смутку сповіщає, що після важкої недуги відійшов від нас навіки наш Друг, український письменник і драматург, довголітній член Президії ОУП „Слово" і голова Літературно-Допомогового Фонду „Слова"

сл. п.
МИКОЛА ВАСИЛЬОВИЧ ПОНЕДІЛОК
Народився 25-го вересня 1922 року в Новомиргороді (Україна).
Помер 25-го січня 1976 р. в Нью Йорку (США).

ПАНАХИДИ за Душу Покійного будуть відслужені в похоронному заведенні II. Яреми в четвер, 29-го січня і в п'ятницю, 30-го січня 1976 р., о год. 7-ій веч.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ — в суботу, 31-го січня 1976 р., о год. 10-ій ранку **ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ** в Церкві-Пам'ятнику св. Андрія в Бавнд Бруку, а потім **ПОХОРОН** на Українському Православному Цвинтарі у Бавнд Бруку. Н. Дж.

Від'їзд автобусів з Ню Йорку о год. 9-ій рано з-під Народного Дому, 142 Друга Авеню.

Рідні Покійного Друга Миколи пересилаємо в Україну наше найглибше співчуття.

Замість квітів на свіжу могилу, просимо складати пожертви на Літературно-Допомоговий Фонд „Слова", що його Покійний очолював.

Хай вічна буде по Ньому Пам'ять в серцях Друзів, Читачів та Земляків в Україні і на чужині.

ПРЕЗИДІЯ ОУП „СЛОВО"

З невимовним смутком повідомляємо, що у вівторок, 23-го грудня 1975 року, в Бостоні, Масс., упокоїлася ненадійно в Бозі, на 73-му році життя, наша Найдорожча **МАМА, БАБЦЯ І СЕСТРА**

бл. п.
МАРІЯ З ХУДИКІВ ЩУДЛЮК
Народилася 26-го листопада 1903 року в Смільні, повіт Броди, Україна.
ПОХОРОН відбувся 27-го грудня 1975 року з похоронного заведення Вол. Бойка до УКЦеркви Христа Царя і на цвинтар св. Михайла в Бостоні, Масс.
У глибокому смутку:
ОРЕСТ — син з дружиною **СЛАВІЄЮ** і дітьми
РОКСАННОЮ І МАРКОМ
ЛЮБОМИР — син з дружиною **ОЛЕЮ** і дітьми
МАРІЙКОЮ, ОРИСЕЮ І КАТРУСЕЮ
ЮЛІЯ ТИМЧИШИН — сестра в Україні
Ближча і дальша Родина в ЗСА, Канаді, Україні і Польщі

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ, що припадає в **СУБОТУ, 31-го СІЧНЯ 1976 р.**
ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ
відправляться
в УКЦеркві **ХРИСТА ЦАРЯ** в **ДЖЕМЕЙКА ПЛЕЙН, Масс.**, в год. 9-ій рано і
в УКЦеркві Свв. **ПЕТРА І ПАВЛА** в **ЛУДЛОВ, Масс.**, в год. 9-ій рано.

Ділимося сумною вісткою, що в дні 19-го січня 1976 р. упокоївся в Бозі, на 80-му році життя, відомий співак та к. член Української Республіканської Капелі О. Кошиця, бас-профундо

св. п.
ГЛІБ ШАНДРОВСЬКИЙ

ПАНАХИДИ були відслужені в середу, 20-го та четвер, 21-го січня, у похоронному домі Гіттінс у Стоні Пойнт, Н. Й.

ПОХОРОН відбувся в четвер, 22-го січня, з православної церкви св. Івана Хрестителя в Спрінґ Валей, Н. Й. на Мт. Верове кладовище в Гаверстро, Н. Й., де Покійний був похований біля своєї дружини Анни, яка спочила в Бозі на весні 1975 року.

Покійний залишив Брата та Родину у Києві.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Про молитви за спокій Його душі просять зажурені —
ПРИЯТЕЛІ та ЗНАЙОМІ

Богослуженнями в церквах...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

па, а проклямацію посадника Філядельфії Френка Різза відчитав його особистий представник Д. Меккенна, передаючи особисті привітання від посадника.

В четвер, 22 січня, в міській ратуші відбулася церемонія піднесення американських і українських прапорів та підписання проклямації, що його довершив у відсутності хворого посадника його заступник Д. Меккенна. Проклямацію прийняв проф. д-р П. Стерчо, який очолював групу близько 150 осіб, включно з списком - помічником Кир Василем Лостеном, українськими католицькими і православними священиками і представником УНР, Володимиром Біляєвим. У цій імпрезі взяли участь шкільна молодь всіх п'ятьох місцевих українських шкіл і студентки Менор Джуніор коледжу в Дженкінтавні.

Святкування в неділю почались Божественними Літургіями в місцевій українській католицькій катедрі Непорочного Зачаття, де літургію відправив Владика Василь Лостен в співслуженні о. шамб. Роберта Москаля, який рівнож виголосив відповідну проповідь, і в українському православному митрополичому соборі св.Володимира Великого, де Службу Божу відслужив о. мітрат Степан Біляк.

В мистецькій частині програми святкування, в яких взяло участь біля 1,200 осіб, виступила меццо-сопрано Рената Бабак, яка виконала чотири українські пісні; мішаний хор „Кобзар" під дириґентурою Роксоляни Гарасимович, з фортепіяновим акомпаньяментом проф. Б. Перфецького; молодий ансамбль бандуристів ім. В. Симоненка під мистецьким керівництвом інж. Петра Гурського, в числі 40 молодих співаків і бандуристів; рецитаторка Зоя Граур - Корсунь. Академію закінчено відспіванням українського національного гимну.

ня 1918 року, тобто бій під Крутами; і Акт Соборности України — 22 січня 1919 року.

У вступній частині програми Наталка Ковалишин відчитала уривки з Четвертого Універсалу, а Таня Шуст відчитала уривки з Акту Соборности. Павліна Волянюк відчитала проклямацію проголошення „Дня Української Незалежности" губернатора Мілтона Шеп-

ФІЛІЯ УКУ В ЧІКАҐО...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

програма „Недільні дзвони" передасть цей матеріял своїм слухачам.

Важливим розгалуженням програми і для всієї української спільноти в Америці буде опублікування українських перекладів статтей Форуму Американських Проблем на сторінках „Свободи". Цим буде дана можливість українському загалові включитися в пізнання й продискутування американської проблематики з нагоди 200-ліття. Запляновано спопуляризувати й т.зв. „українську перспективу", тобто причинки окремих запрошених українських викладачів та спеціялістів.

Допоміжними засобами, що послужать до дискусії, будуть також фільми та інші слухово-зорові матеріяли.

В рямках цієї програми відбудуться дві виставки: одна — образотворчого мистецтва, а друга — матеріялів до історії українців в Чікаґо й Америці.

Програма „Америка в житті української спільноти" призначена для позашкільної авдиторії; її метою є спопуляризувати основні питання американської дійсности серед ширших кіл громадянства. Рівнож ця програма поглибить українські аспекти 200-ліття і зрозуміння нашого власного місця в Америці.

Місцеві установи й організації, на чолі з Українським Конґресовим Комітетом, такі, як: Інститут Модерного Мистецтва, Український Національний Музей, Рада Українського Шкільництва, Союз Українок Америки, Учительська Громада, Клюб емеритів та інші, виявили зацікавлення цим проєктом та зголосили свою співпрацю.

Директором програми є д-р Василь Маркусь, професор політичних наук Університету Лойоли в Чікаґо. До окремих тем будуть заанґажовані й інші українські, як теж неукраїнські, викладачі.

Совєти змінюють бюрократичні еміґраційні процедури

Москва. — Совєтські власті почали тихо впроваджувати зміни в свої скомпліковані еміґраційні процедури, правдоподібно, щоб вказати Заходові, що Совєтський Союз ніби формально додержується тих постанов Гельсінкської деклярації, які стосуються питань вільнішого обміну людьми, інформаціями та ідеями. Зміни, в більшості ще офіційно не проголошені, охоплюють зменшення в оплатах за еміґраційні візи та спрощення в процедурі внесення аплікації на візу. Однак, речники совєтських жидів висловлюють сумніви чи ці зміни дійсно спричиняться до вільнішої еміґрації із СССР. Вони твердять, що це тільки пропаґандивні заходи, призначені на те, щоб обдурити Захід. Як заявляє Крістофер Врен, кореспондент „Ню Йорк Таймсу" в Москві, один совєтський урядовець сказав, що не передбачує, щоб ці зміни спричинилися до значного збільшення в кількості еміґрантів.

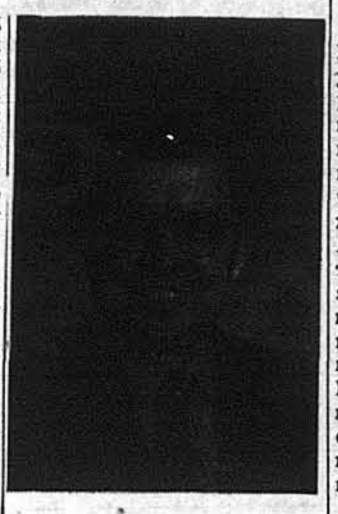
Деякі недавні еміґранти сказали західнім урядовцям, що оплата за візу тепер виносить 300 рублів, замість попередніх 400 рублів, тобто, оплата зменшена на 133 доляри. Однак, жиди, які еміґрують до Ізраїля, мусять платити додаткових 500 рублів (665 долярів) за те, що відрікаються совєтського громадянства. Цю оплату встановила Москва тому, що СССР не має дипломатичних зв'язків із Ізраїлем.

Кореспондент „Ню Йорк Таймсу" також інформує, що в грудні минулого року совєтське пашпортне бюро повідомило, що особи, які вносять аплікації на виїзд із СССР, не мусітимуть платити 40 рублів за кожну аплікацію, а тільки тоді, коли таки одержать пашпорт. В минулому бажаючі еміґрувати мусіли платити цю суму кожний раз, коли вносили аплікацію.

Щодо спрощення в самій процедурі внесення аплікації та одержання візи і пашпорту, то виглядає, що відтепер аплікації будуть переглядати місцеві урядовці совєтського пашпортного бюра, а не передаватимуть аплікацій до вищих чинників. Особи, яким відмовлено дозволу на виїзд, зможуть вносити нове прохання за 6 місяців, замість чекати цілий рік. Думають, що потенційні еміґранти не мусітимуть більше представляти детальних рекомендацій від їхніх совєтських працедавців, як це було досі. Відтепер працедавці виготовлятимуть дещо спрощене письмове свідчення.

Крістофер Врен твердить, що Москва рішила впровадити ці зміни в свою еміґраційну процедуру під натиском із Заходу. Після підписання Гельсінкської деклярації, в країнах вільного світу зросли вимоги, щоб Совєтський Союз якнайшвидше виконував постанови цієї деклярації, які стосуються людських прав. Однак, чахідні дипломати твердять, що зміни в еміґраційних процедурах мають більше пропаґандивний, ніж суттєвий характер. Вони не передбачують жадних значних змін щодо кількости еміґрантів до Ізраїля, як також до інших країн. Хоча Державний департамент ще 18-го серпня 1975-го року передав Москві клопотання в справі об'єднання 235-ох родин, тобто вніс прохання, щоб совєтські власті дозволили своїм громадянам виїхати до ЗСА, де живуть члени їхніх родин, то совєти видали рішення тільки відносно 7 родин.

Михайло Віхорек „Українець Року" на 1975 рік

Детройт, (Фр. Л.) — Від 1939 року існує оснований Михайлом Віхорком Клюб Українських Градуантів на Детройт і Вінзор. Членами Клюбу — це молоді і старші віком професіоналісти. Метою Клюбу є, між іншим, давати українським студентам стипендії на дальші студії і нагороджувати дану особу за виїмяткову суспільну працю титулом „Українець Року".

На цьогорічному бенкеті Клюбу, який відбувся в суботу, 25 жовтня ц. р. у Віндзорі, наділено стипендіями дев'ятьох студентів-українців, а „Українцем Року" на 1975 рік іменовано учителя Михайла Віхорка.

Народжений у 1912 р. у ЗСА, Михайло Віхорек — відомий, на терені метрополії Детройту, суспільний діяч. Під час великої депресії 1930 р. він закінчив вищу технічну школу. Будучи учнем, виконував різні функції — продавав часописи, доручав телеграми, працював у поштовому уряді, обраховував кількість зужитих мешканцями Детройту води і т. п. Під час Другої світової війни служив у воєнній фльоті на протязі двох років. Філософічні науки закінчив у Вейнському університеті з титулом магістра і став учителем. Працює в різних американських освітніх і суспільних товариствах та організаціях. Є активним також в українських організаціях.

Був основником і головою Клюбу Українських Градуантів від 1939 до 1946 р., а від 1971 р. є його екзекутивним секретарем, секретарем Ліґи Української Молоді в Північній Америці (1949-59), секретарем Українського Демократичного Клюбу (1959-61), секретарем Комітету Поневолених Народів, Відділ в Детройті (1963-64), секретарем Міжнародного Інституту в Детройті (1950-64), є англомовним секретарем Метрополітального Відділу УККА від 1960 року і від п'ятьох років англомовним секретарем Українського Фестивального Комітету, активним членом Церкви Північної Конґреґації. Це тільки частина його суспільної праці.

Михайло Віхорек — щедрий жертводавець на різні українські цілі. Зі своєї учительської платні склав він поважну суму на пам'ятник Шевченкові у Вашінґтоні, на Енциклопедію Українознавства в Парижі і понад три тисячі долярів на Катедру Українознавства при Гарвардському університеті. Разом з дружиною Марією опрацював і опублікував у 1968 році на 190 сторінок книжку англійською мовою п. н. „Українці в Детройті". Це поважна джерельна праця з багатьма ілюстраціями.

Жертвенність Марти і Михайла Віхорків проявляється теж на пікніках Метрополітального Відділу УККА, Т-ва „Рідна Школа" і Пластової Станиці. Своїми грошовими засобами вони організують виграшу і весь дохід з неї передають згаданим організаціям.

Надзвичайні Загальні Збори УСТ „Чорноморська Січ" прийняли новий статут

Нюарк, 6-го грудня м. р. — Тут у власному домі відбулися Надзвичайні Загальні Збори УСТ „Чорноморська Січ", що їх скликала діюча Управа для справи зміни Статуту.

Збори відкрив голова Т-ва М. Стебельський, який привітавши присутніх членів та провівши вибір Президії, дальше ведення Зборів передав цій Президії, що працювала в складі: Є. Чижович — голова, А. Лапичак — заступник і О. Твардовський — секретар.

В дальшому ході Зборів члени Т-ва на протязі 4-годинної сесії, докладно розглянули повні тексти статтей і параграфів нового Статуту, що його в імені Статутової Комісії представили присутнім: мґр Остап Олесницький і д-р Ілля Карапінка. В основному новий Статут основується на давньому, але його значно поширено та достосовано до сучасного стану Т-ва, яке вже стало спортово-виховним осередком.

Між іншими звітові Збори внесли додатково до назви Т-ва, яка відтепер буде: Українське Спортово-Виховне Т-во „Чорноморська Січ", отже додано означення „виховне". Згідно з тією назвою, Статутова Комісія солідно опрацювала поодинокі статті і усі параграфи нового Статуту, завдяки яким Т-во зможе ще краще і більш пляново розвивати свою спортово-виховну працю з українського походження молоддю в Північному Ню Джерзі і інших стейтах.

На підставі одного із параграфів де говориться про діяльність Т-ва, тепер Т-во є зобов'язане проводити не тільки свої Спортові Школи, але і вишкільні курси в різних ділянках спорту та має дбати, щоб поруч спортово-фізичних умілостей і осягів, члени засвоювали, зберігали та розвивали теж етнічні та умові вартості, зразкову спортову поставу, товариську культуру й естетичний змисл.

Усі статті нового Статуту і запропоновані внескодавцями поправки були прийняті Зборами — одноголосно.

По закінченні цих ділових й успішних Надзвичайних Загальних Зборів у розваговій домівці Т-ва відбулося скромне, прощальне прийняття для діючих членів Управи мґр Остапа і Ярослави Олесницьких, які вже в наступному тижні, в зв'язку з новим призначенням праці, виїжджають на дворічний побут до Савді Арабії.

О. Твардовський

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, в нашій громаді і вільному світі нового свідомого члена!

ПОВІДОМЛЕННЯ

Адміністрації „Свободи"

ПОВІДОМЛЯЄМО ВСІ ОРГАНІЗАЦІЇ І ПООДИНОКІ ОСОБИ,

ЩО АДМІНІСТРАЦІЯ НЕ БУДЕ ПОМІЩУВАТИ ЖАДНИХ ОГОЛОШЕНЬ

ЯКЩО ПОПЕРЕДНІ РАХУНКИ НЕ БУДУТЬ ВИРІВНЯНІ.

Окремих листів в тій справі не будеться відписувати.

Різдво в соборі свв. Володимира і Ольги в Чікаґо

Святкування українського Різдва у великій чікаґській українській католицькій парафії св. Володимира і Ольги проходить кожнорічно при особливому духовому піднесенні. Входить у звичай, що приїжджають „приходжани" з інших стейтів Америки, а то й з Канади, і тут із своїми рідними та приятелями святкують українські Різдвяні й Великодні свята в нашому соборі. Один із кожнорічних „приходжан" з Вінніпеґу, приїхавши і цього року, сказав, що Різдво в соборі св. Володимира і Ольги наснажує його духово на цілий рік.

Підготова до цьогорічного Господнього Празника Різдва Христового почалася тридневою обновою (духовними вправами), що їх перевів о. крилошанин Микола Матичак, відомий священик-громадянин, який після 20-літнього душпастирювання в Англії, був змушений покинути своїх вірних і переїжджає до Риму. Отець місіонар провів триденну обнову під гаслом „Воскликніт, брати, мужів великих і отців наших битів". На тлі вчення основ віри змалював він світлі постаті мужів великих, Слуги Божого Митрополита Андрея і Ісповідника Віри Блаженнішого Патріярха Иосифа, які своїм життям та ісповідництвом за святу нашу віру й за свій нарід стали взором до наслідування для справжнього побожного життя людини. На окремій зустрічі при обміні думками про сьогочасне положення і потреби нашої Церкви парохіяни й приходжани собору сердечно дякували за духовні вправи й бажали дорогому гостеві ще багато успіхів у продовжуванні духової праці тепер при Блаженнішому Патріярхові Иосифові в Римі.

Триденну обнову продовжували отці душпастирі на протязі грудня в неділі і свята проповідями, базованими на вченню східньої богословії, що їх завершив заключною наукою настоятель собору про потребу збереження традиційного триденного святкування, Різдва ГНІХ, Пресвятої Богородиці й Первомученника св. Стефана, що є своєріною синтезою, бо ними відзначаємо обожествлення, материнство і мучеництво.

Різдвяні Богослуження в соборі св. Володимира і Ольги почалися в середу, 7-го січня, першого дня Різдва, о год. 6.30 ранку Великим Повечер'ям. Соборну Святу Літургію відслужили всі чотири парохіяльні отці (о. крилошанин П. Джулинський, о. крилошанин М. Бутринський, о. д-р І. Тилявський, дияконував о. І. Кротець) із проповіддю о. крилошанина Маріяна Бутринського. Співав парафіяльний мішаний хор „Прометей" під управою проф. Романа Андрушка. По Святій Літургії хор разом з вірними відспівав „Молитву за Патріярха", що співається в соборі після кожної Святої Літургії в неділі і свята. Після ранніх Богослужень хор „Прометей" відвідав український православний собор св. Володимира, де о. М. Бутринський склав побажання українським православним братам. На Різдво відслужено ще дві Святі Літургії також з участю багатьох вірних. Другого і третього дня Свят відслужено по чотири Святі Літургії.

На Святий Вечір о. М. Бутринський на парохіяльній радіопрограмі „Недільні Дзвони" перевів різдвяну передачу, на якій слухачі почули Соборне Послання українських Владик, яке передано із звукозаписної стрічки, проголошене Блаженнішим Патріярхом Иосифом. У багатій святковій передачі урізноманітненій чудовими колядками із платівок та із багатьма святковими побажаннями отців Душпастирів, парохіяльних організацій і багатьох парохіян, зворушливим був виступ Орисі Гарасовської з уривками спогадів з минулого на рідних землях і з нашого перебування на чужині. У завершенні радіопрограми передано сценічну картину пера Романа Завадовича, що приготовила Люба Шеремета у виконанні молоді, із присвятою авторові для відзначення його 55-ліття літературної праці.

З нагоди Різдва появилося святкове число двотижневика „Церковний Вісник", що його видає парохія вже дев'ятий рік. Титульна сторінка цього видання прикрашена репродукцією різдвяної картки, виданої Братством св. Андрея Первозванного при парохії. Мистецький малюнок картки, роб. арт. О. Мошинської зображує три собори з наголовком: „Собори св. Володимира і Ольги в Чікаґо, св. Софії в Києві і св. Юра у Львові, об'єднані духом Українського Різдва". Під Новий Рік з датою 14-го січня появилася у щоденнику „Свобода" сторінка парохії святих Володимира і Ольги, яка появляється з нагоди рокових Свят Різдва й Великодня за традиційним календарем заходами пресової референтури парохії. На цих сторінках крім святкового матеріялу вміщається також ідеологічно-програмові матеріяли, які віддзеркалюють діяльність парохії в системі патріяршого руху.

М. Д.

Виставка українського народного мистецтва

Ню Гейвен (В. Ш.) — Заходом 108-го Відділу СУА та при допомозі 66-го Відділу СУА улаштовано тут у „Чапел Мол" — з нагоди святкування 200-ліття Незалежности Америки і 100-ліття перших українських поселень в Америці — виставку українського народного мистецтва. Експонати виставки мають дати відвідувачам уявлення про народне мистецтво, а головно різьбу, кераміку та вишивку. Чотири менекени (гуцулка, гуцул, полтавка, запорозький козак) демонструють народний одяг, а інформаційні плякати скеровують увагу на Україну та українських політичних в'язнів в СССР.

Виставка почалася в суботу 3-го січня і є відкрита кожного дня крім неділі — протягом січня. Місцевий телевізійний канал інформував про неї вже в день відкриття, а також місцева газета „Ню Гейвен Реджістер" (за неділю 11-го січня) помістив докладний допис, зі знімкою, про неї. Виставкою опікується спеціяльний комітет: Геня Козак-Гарві, Марійка Антонишин, Дизя Брочинська, Орися Мандич, Славка Горбата, Марійка Собко та Валя Ширай.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

Українська православна парохія св. Покрови в Милвокі

Храмове свято

У неділю 12-го жовтня 1975 р. парохія св. Покрови відсвяткувала своє храмове свято св. Покрови.

Високопреосвященніший єпископ Константин в співслуженні настоятеля парохії о. прет. Павла Багнівського та диякона о. В'ячеслава Ільчука, відправив Архиєрейську Службу Божу. Єпископ Константин виголосив зворушливу проповідь із нагоди свята Покрови, подаючи історичні дані про це величаве українське свято. Після відправи Богослужби, відбувся святочний обід, що його приготовили сестриці парохії.

Приїзд високопреосвященнішого єпископа із дияконом о. В. Ільчуком надзвичайно звеличив Храмове Свято. Доказом цього був святочний настрій численних парохіян, прихожан та гостей — із української католицької церкви св. Михаїла, Милвокі, із Медисону та Белойту, Висконсину, із Чікаґо, Ілл., та аж із соняшного Фініксу, Арізона.

Під час обіду Юрій Панченко та один із симпатиків нашої парохії пожертвували 100.00 і 50.00 відп. на Семінарію св. Софії. Святочний обід закрив молитвою о. прет. Павло Багнівський.

Річні Загальні Збори

У неділю, 19-го жовтня, 1975 р. відбулися Річні Загальні Збори парохії св. Покрови. Збори відкрив і ними проводив інж. Анатолій Дорошенко, а секретарював

Уступаючий голова інж. А. Дорошенко звітував про працю минулого терміну: Степан Рева.

„Останній рік був переломовим у житті парохії св. Покрови тому, що по смерти бл.п. о. Дем'яна Ольгина, були сумніви чи ми спроможемося дістати постійного настоятеля. На протязі 9-ох місяців відправлялися Служби Божі щодругої неділі, обслуговували нас священики: о. Марко Тодорович, із Сербської Правосл. Церкви, о. Андрій Кість, із Міннеаполісу, Мінн., та о. Ігор Зботанів із Чікаґо, Ілл. За це ми виносимо їм щиру подяку. Завдяки Консисторії Української Православної Церкви в Америці, із днем 13 - 20 липня, 1975 р., о. прет. Павло Багнівський започаткував відправляти Служби Божі, ставши настоятелем нашої парохії.

Парохіяни уділили абсолюторію уступаючій Управі і вибрали нову на біжучий рік: голова — Микола Роботевський, 1-ий заступник голови — Матвій Войтюк, 2-ий заст. голови — Степан Рева, рекордовий секретар — Раїса Дорошенко, фінансовий секретар — Марія Праско, скарбник — Ірина Адамчук, члени — Іван Кузмюк, Віра Павляк, інж. Анатолій Дорошенко; Контрольна комісія — Раїса Кінаш, Константин Гарасимів, інж. Микола Сименяк; Тростисти — Йосиф Кінаш, Петро Лиходій, Весарій Сметанін; староста — Олексій Рева, почесний староста — Юрій Панченко.

Отець прет. Павло Багнівський закрив збори молитвою.

Міжнародний Народний Ярмарок

Кожного року в Милвокі, Висконсин, відбувається вищезгадана імпреза, спонзором якої є Міжнародний Інститут у Милвокі. В ньому етнічні групи репрезентують свою націю у танцювальних виступах, у виставці мистецьких експонатів, в продажу кулінарних та мистецьких речей.

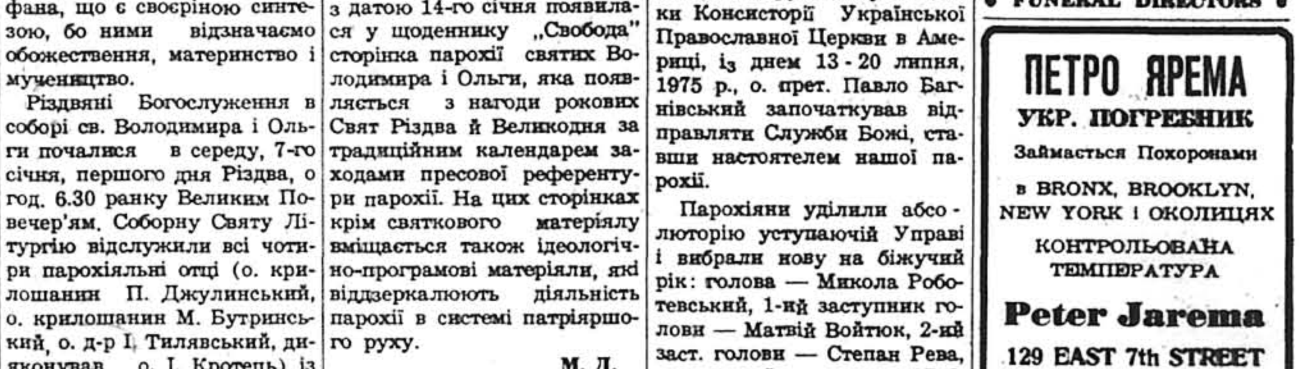
У 1975 р. відбувся 32-ий із черги Ярмарок, в днях 21-23 листопада, в якому українці відограли найбільшу ролю із всіх етнічних груп, тому, що були визначені, як „Гостинна Етнічна Нація на рік 1975". Це дало велику пропаґанду нашій громаді, тому, що на протязі цілого місяця назва Україна була постійно голошена по всіх газетах, радіях та телебаченнях стейту Висконсин. Цю надзвичайну корисну нагоду в розповсюджуванні українського імени якнайкраще використала наша громада в Милвокі і околицях за протекторатом місцевого Відділу УККА.

Українська православна парохія св. Покрови взяла активну участь у цьому „Ярмарку". За театральну і танцювальну групи відповідав Микола Праско, за мистецьку виставку писанок — Раїса Дорошенко, а за театральну і мистецьку декорацію відповідав інж. Василь Нагірняк, як також активну ролю взяли парохіяни на чолі з головою Миколою Роботевським, в театральній та в мистецькій групах.

Інж. А. Дорошенко

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

ТАРЗАН, Ч. 7424. Тарзан погрожує

Я був так зайнятий моїми власними турботами, що навіть не подякував і не передав висловів співчуття родинам тих молодих хлопців, які згинули, стараючись допомогти моїй Джейн.

Мої друзі з племени Вазірі... Ми всі втратили дорогих осіб з рук тих жорстоких людей...

Але я обіцяю, що вони будуть покарані, навіть якщо я мусітиму пожертвувати своїм життям.